

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.

Administratie: St. Thomas-college.

DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—

Afzonderlijke nummers fl. 0.15.

Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Derde Nederlandsche Katholiekendag.

Een nationaal Congres zou men dezen Katholiekendag kunnen noemen, welke ditmaal in Den Haag werd gehouden op 4, 5 en 6 Augustus.

Het is een waar succes geworden door de buitengewone opkomst der Katholieken uit alle deelen des lands, een feit van beteekenis, dat ook de aandacht verdiende van andersdenkenden. De gehouden redevoeringen hebben hooge culturele waarde en zullen in een Gedenkboek voor het nageslacht worden bewaard.

Een enkele willen we hier overdrukken, omdat daar veel wetenswaardigs in staat wat toch door zeer velen nog niet wordt geweten.

Maar eerst geven we de korte Toespraak van Burgermeester PATJN.

De burgermeester verklaarde, gaarne gebruik te maken van de gelegenheid, die hem geboden was, om deze vergadering namens het Gemeentebestuur te begroeten. 'Gij hebt voor dit Congres 's-Gravenhage gekozen, zeide de burgemeester, en dat is te begrijpen, waar van de 360.000 inwoners, die deze gemeente bij de volkstelling in 1920 telde, ruim 100.000 Katholieken zijn.

Tot de beste overleveringen van het Nederlandsche volk behoort de vrijheid van het geweten. De inbreuken, die hierop in vorige eeuwen in Den Haag gemaakt zijn, waren niet talrijk; de R.-K. godsdienst kon hier steeds beleden worden, zij 't dan in de Kapellen der Katholieke gezanten. De burgemeester, gewaande van de groote ontwikkeling van het Katholiekisme dat in deze gemeente bij den aanvang der 19e eeuw slechts 4 kerken had en thans 18 kerken telt, terwijl er nog 5 in aanbouw zijn, alsmede van de belangrijke instellingen, op katholiek gebied werkzaam, Daaronder noemde hij het R.-K. Ziekenhuis, de St. Vincentiusverenigingen, het R.-K. Weeshuis, waarbij hij den naam van Rector Hageraats in herinnering bracht. Het zou ook niet moeilijk vallen, de namen te noemen van vele groote Katholieken, namen welke ieder Nederlander met eerbied noemt, die Den Haag tot woonplaats hadden: Dr. Schaepman, Victor de Stuers en Verhuist woonden er. Doch hier zou de spreker komen op het terrein van Dr. Sicking, die immers zal spreken over groote Nederlandsche Katholieke figuren.

Aan het slot zijner toespraak uitte de burgemeester de hoop, dat de Katholiekendag moge voldoen aan de verwachtingen en strekken zal tot verhoging van het geestelijk peil in 's-Gravenhage.

De Katholieken verkort in hun burgerrechten, toch oprechte vaderlanders.

Rede prof. dr. J. Witlox.

Van de uitgebreide stof, ons in zoo beperkte tijd ter behandeling toevertrouwd, zullen wij uiteraard slechts de hoofdpunten kunnen aanstippen — slechts de hoofdlijnen aangeven.

De vaderlandsliefde van den Nederlandschen Katholiek wordt natuurlijk pas een „kwestie" bij den opstand tegen Spanje. Daarvoor ligt de Roomsche tijd, door het groote niet-Katholieke publiek — niet door de andersdenkende historici — wel eens onwillekeurig beschouwd als een soort slappe tijd, tegenover de geweldige energie door de republiek in later periode ontwikkeld. Doch in dien Roomschen tijd legden de Katholieke vorsten den grondslag tot den prachtigsten staat van Europa, helaas! door de hervorming in zijn ontwikkeling gestuit; een staat, die zijn onderdanen een machtige ruggeleuning was, ook bij den hoogen opbloei van hun handel en nijverheid. Want bedenken wij het wel: reeds voor den opstand gaven de ééne landsheer en de grootsche ontwikkeling van handel en industrie aan deze gewesten, zooals Blok het uitdrukt, een „wereldhistorische beteekenis."

Brugge was reeds genoemd „de gemeene stad van alle volkeren", maar had zijn grootheid moeten afstaan aan Antwerpen, dat den Venetiaanschen gezant deed weenen, omdat hij daar zijn vaderstad overtroffen zag. En voor-

al de Hollanders en de Zeeuwen, van wier gewest de regeering reeds in 1438 verklaart, dat het „geheel ge-fondeert (is) op coopmanscippe", hebben reeds voor den opstand beslag gelegd op de vrachtwagen en de Oostzeevaart, die ook voor de republiek veruit het belangrijkste zijn gebleven. Amsterdam heet dan reeds „de korenschuur van Europa", en de strijd tegen Spanje is grotendeels met den door Katholieken gevestigden Oostzeehandel betaald. Niet voor niets stuurde Oranje al in 1570 aan op het bezit der zeehavens. Dit alles is in later tijd wel eens te zeer vergeten. Onnoodig te zeggen ook, dat de Katholieken, nog lang de groote meerderheid der bevolking, ook na den opstand een groot „stuk van den handel in handen hielden.

Maar ook bij het begin van den strijd tegen Spanje wordt de vaderlandsliefde der Katholieken nog volstrekt geen „probleem". Immers het karakter van den opstand is aanvankelijk volstrekt niet godsdienstig. Het zijn juist de Katholieken, die den strijd beginnen en wel uit onverschuld vaderlandslievend motief, n.l. ter verdediging van de autonomie of de zelfstandigheid, van de aloude privileges der tot één staat uitgroeende Nederlandsche of Bourgondische gewesten tegen een vorst, die, zonder oog voor het eigenaardig karakter en de eigenaardige belangen dezer gewesten, ze slechts wilde benutten als een kostbaar hulpmiddel voor het bereiken van het doelwit zijner algemeene Europeesche politiek. Philips II was 'n Spaanjaard, geen Nederlander en het verschil in ras en landaard en de afkeer van den vreemden huursoldaat verscharpten de tegenstelling nog in beduidende mate.

Niet om deze of gené handeling der regeering, zegt Fruin, is het volk in opstand gekomen; niet om de geloofsvervolgung, niet om den tienden penning. Maar het gevoelde, dat eene anti-nationale regeering het een anderen weg op dreef dan dien het altijd had bewandeld.

Volgens Hugo de Groot en Groen van Prinsterer is de godsdienstkwestie iets bijkomstigs.

Maar wat aanvankelijk iets bijkomstigs was, werd helaas! hoofdzaak. Maar ook dan blijft Willem de Zwijger zoo lang mogelijk de leider van een echte nationale beweging, en klemt zich kramachtig vast aan zijn ideaal: Allen, Roomsche en on-Roomsche, eensgezind tegen Spanje; — een politiek, die haar hoogtepunt bereikt in 1576 bij de pacificatie van Gent, den triomf van den Prins van Oranje.

In de „Prefatie" van het pacificatieverdrag wordt bitter uitgevaard tegen de „moetwillichheid, roovinge ende andere ongheregheltheden van de Spaengiaerden". Als eerste onder-teekenaars volgen na deze voor de Spanjaarden buitengewoon bittere „Prefatie" — als afoend bewijs, dat de Katholieken ook dan nog op de bres staan voor de nationale zelfstandigheid, den hoofdzin van den strijd — de abten van St. Geertruyt van Leuven en St. Petrus te Gent en de verkozen bisschop van Atracht. Zooveel Premonstratenzerabten toonden zich anti-Spaansch, dat hun ordebroeders van thans er bijna verlegen mede zitten. Trouwens ook de bisschoppen waren besliste tegenstanders van het Spaansche absolutisme, evenals de geestelijkheid.

Later kwam de verdeeldheid het land wederom in twee vijandelijke kampen scheiden om Parma en den Prins, om de Unie van Atracht en om de Unie van Utrecht. De definitieve scheiding was er. Het ideaal van Oranje: de eendrachtige samenwerking van Roomsche en Protestant tegen de „verspaansching" onzer vrije gewesten lag voorgoed aan stukken.

Lag de fout bij de Katholieken? Groen van Prinsterer beantwoordt die vraag ontkennend, en hij betoogt verder, hoe „noch godsdienstvrede noch eed, noch belofte werd gehouden door de aanhangers van den hervormden godsdienst."

De overtuiging, door Groen zoo warm verdedigd, is: Samen hebben wij gestaan. schouder aan schouder, ter verdediging van de nationale onafhankelijkheid, zolang het maar eenigszins kon. Droeve oorzaken, die

we thans wellicht alfen betreuren, maakten op zeker oogenblik verder samengaan onmogelijk. Maar die nationale vrijheid, die nationale onafhankelijkheid bleef ook het streven van den Katholiek, toen de Calvinist zijn eigen weg zou gaan.

Wij blijven Groen dankbaar, dat hij zoo scherp de aantijging van Spaansche gezindheid van de Katholieke Nederlanders der XVIe eeuw heeft afgewezen. Wij blijven deze eveneens afwijzen van de Nederlandsche Katholieken van de XVIIe eeuw en later, tenzij men onder Spaansche gezind wil verstaan, dat vele Katholieken nog langen tijd den koning van Spanje en de aartsbisschoppen als wettige landsheeren bleven erkennen op het voorbeeld hunner geestelijke leiders, als de apostolische vicarij van About Vosmeer en Roventius.

Ook de Katholieken echter hebben op de muren van Haarlem, Alkmaar en Leiden gestreden.

De grijze Oldebarneveldt, staande voor zijn rechters, gaf aan zijn Katholieke landgenooten de onverdrachte loftuiging mede: „dat ook onder de papisten veel oprechte beminders van het 't vaderland zijn, gelijk zij van den beginne der oorloge getoont hebben."

Wilt ge daarnaast het getuigenis van den meest bevoegden, onpartijdigen modernen historicus? Fruin heet het over een zekeren Jeroensz. en concludeert: „Hoe ijverig Katholiek ook en hoe gehecht aan zijn aangeboren vorst, was dus Jeroensz. volstrekt geen aanhanger van het Spaansche stelsel. Hij komt mij voor als de type van een niet onaanzienlijke menigte, die de Kerk getrouw bleef...."

Wij gelooven niet ver mis te tasten, wanneer wij onder de Katholieken tijdens de republiek twee schakeeringen onderscheiden: Vooreerst degenen, „op wie Oldebarneveldt doet, die zich zonder meer in oprechte vaderlandsliefde onder het gezag der Staten stelden, zonder zich het hoofd te breken over de wettigheid van hun gezag.

Ten tweede de niet minder oprechte „beminders van 't vaderland", die echter in hun hart den koning van Spanje als wettig landsheer blijven erkennen.

In dit laatste alleen — een enkele uitzondering daargelaten — bestaat wat Nuyens, die zich ook, en juist in aansluiting bij vele Katholieken uit den tijd van den opstand, herhaaldelijk Roomsche, niet Spaansche gezind noemt, zou betitelen als het „Spanjolizeeren" der Katholieken, wat Fruin, met Hugo de Groot bovendien juist toeschrijft aan de verdrukking.

De Nederlandsche Katholieken bleven ook trouw in 1672, zooals hunne Engelsche geloofsgenooten, ongeveer een eeuw vroeger, tegenover de Armada. En al hief misschien een enkele den eigenaardigen kreet aan: „Liever Frans dan Prins", Vondel daarentegen, reeds 30 jaar Katholiek, en het type van den geestdriftigen vaderlander, noemde dien donkeren tijd „den Franschen middernacht".

Maar wat zouden zij doen tegenover den inval in het Oosten van den Bisschop van Munster? Hetzelfde als in 1666: Nederlandsch blijven. Als de Ommelanden van Groningen, met nieuwe plakaten tegen de Katholieken komen aandragen, komt Rabenhaupt, de dappere verdediger der

stad, daartegen in verzet, omdat door de dapperheid der Roomschen de stad tegen den Bisschop was behouden.

En dit terwijl juist in Groningen de talrijke Katholieken aan harde verdrukking hadden blootgestaan en in al de veroverde plaatsen, Zutphen, Oldenzaal, Doesburg, Steenwijk enz., de Bisschop — evenals de Franschen elders — terstond den Katholieken godsdienst had hersteld.

In al die plaatsen maakten de Roomschen met groote gematigheid van hunne nieuwe rechten gebruik, dank vooral den beleidsvollen herder der Nederlandsche Kerk in die dagen. Toen vierde de Katholieke Kerk hoogtij, zegt Blok. maar zoo voegt hij er bij: „de gematigde voorzichtigheid van den vicaris Johannes van Neerkassel had voor uitspattingen bewaard". En Knuttel gewaagt van de warme liefde tot het vaderland van Neerkassel en van zijn ijver om van nut te zijn. Een jaargeld, zoowel van Fransche als Spaansche zijde aangeboden, wees hij zeer tactisch van de hand om zijn onafhankelijkheid te bewaren, maar gaarne ging hij op verzoek van de Staten naar Versailles om bij den Franschen koning voor zijn vaderland ten beste te spreken. En als diezelfde koning in 1685 de Hugenoten uit zijn land verwijst, dan aarzelt Neerkassel niet, den Katholieken om steun te vragen voor de protestantische refuges, die hier in grooten getale binnenkwamen.

Steeds echter bleef de toestand der Katholieken hier eenigszins hachelijk, ondanks de warme vaderlandsliefde van de overgrote meerderheid onder hen en ondanks de gematigheid — ook om politieke redenen — van de leidende personen als Heinsius en Slingelandt.

't Kan dan ook geen verwondering wekken, dat de Katholieken met geweld uit den band sprongen, die hen twee eeuwen had omkeld, zodra de kans ook maar eenigszins schoon was. Hals over kop stortten zij zich in de patriottische woelingen, begroetten met gretigheid de revolutionaire „Rechten van den Mensch en den Burger" en forceeren met dertig tegelijk den toegang tot onze eerste Nationale Vergadering. 't Zijn volbloed Jacobijnen!

Maar spoedig wijken zij weer schuchter voor de ingetreden reactie, een oogenblik door de komst van Lodewijk Napoleon en 't Fransche regiem weer gestuit. Maar toch geven zij de voordeelen van dit laatste weer gaarne prijs voor de nationale onafhankelijkheid. Van Sasse van Yssel b.v., die weldra hun eerste markante parlementaire figuur zal worden, vindt de Fransche overheersching onverdraaglijk. Hij, de Katholiek, is de eenige in 't Wetgevend Lichaam die zich — wellicht onverstandig en onbesuisd, maar toch wel tekenend — verzet tegen den gebiedsstand van Maart 1810 aan Frankrijk. In een uitvoerig advies wijst hij zelfs op de mogelijkheid om zich tegen den keizer te verzetten — misschien nog onbesuisd! — of althans door een mannelijk vertoon van moed de eer van koning en land te redden. En toen Lodewijk hem op een groote audientie vroeg, welk advies hij had uitgebracht, antwoordde hij fier: „Sire, het advies, dat mij door het geweten was voorgeschreven", waarop de Koning ontroerd zeide: „Brave homme, indien allen gesproken hadden

als gij, dan had ik me te Parijs niet in zoo'n ellendige verlegenheid bevonden."

Van Sasse weigert om met z'n geboortestreek Brabant onder Fransche heerschappij te raken. Hij vertrekt naar Gelderland tot aan de inlijving, waarop hij naar zijn goederen te Boxmeer terugkeert, voortdurend met de warme belangstelling der Fransche politie vereerd. Geen wonder, want hij weigert zijn Nederlandsche kruis der Unie te verwisselen voor het Fransche eereteken der Réunion met de verklaring, dat Frankrijk toch moeilijk zijn verdiensten kon erkennen daar deze alleen bestonden in blijken van gehechtheid aan zijn vaderland.

In 1813 is Van Sasse natuurlijk terstond in Den Haag en werkt met geestdrift mede aan de bevrijding.

Bevrijding? Helaas! Willem I begreep zijn Katholieke onderdanen en zijn eigen belangen niet. De grieven der Katholieken, de overgrote meerderheid zijner onderdanen, stapelen zich op; nog eens moest onze liefde tot land en vorstenhuis in de verdrukking worden gestaald en gelouterd, en zij bleek ook tegen deze nieuwe beproeving bestand. Voorzeker de hartstochtelijke Le Sage, de onstuimige Sasse, de rustig-felle Luyben staan op de bres voor de bedreigde belangen. Zij vormen het heerlijk trio onzer eerste emancipators, wier zwaren en lang zoo eenzamen strijd Katholiek Nederland nooit mag vergeten. Maar diep treffend is het, te zien, hoezeer hun liefde voor vaderland en vorstenhuis tegen hun zoo rechtmatige grieven bestand is.

De opstand van 1830 brak uit en schitterend bleek nogmaals de trouw der Katholieken, ook aan een regeering, die hen zoo pijnlijk had gegriefd.

Vrijheid voor allen en in alles echter hadden de Katholieken, naar Schaepman in de toelichting op zijn „Proeve van een Program" opmerkt, lang en geduldig als een heilige leuze bewaard.

Vrijheid eischen de Katholieken, niet alleen voor zichzelf, niet alleen het herstel hunner eigen grieven, de vrijheid van Godsdienst en Onderwijs, het billijk aandeel in de ambtsbegeving, maar ook herstel der grieven, welke op andere gezindten drukten.

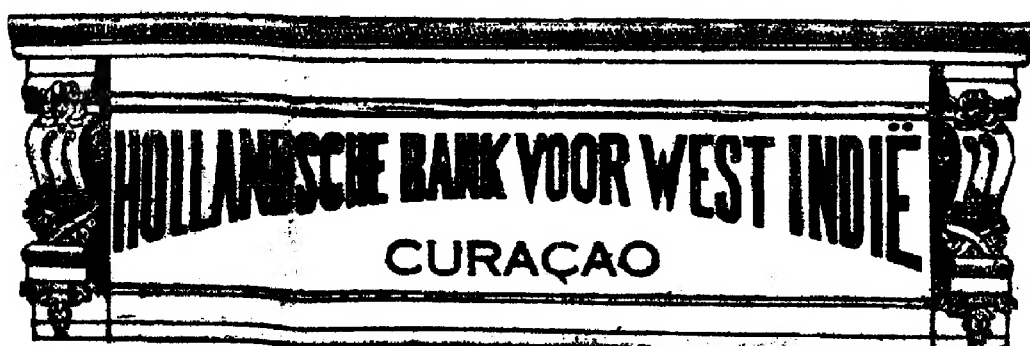
Maar de Katholieken stonden in 't Noorden aanvankelijk met hun liberale eischen alleen. Maar zodra zich in 1830 — plotseling en voorbijgaand — ook van de niet-Katholieken hier in 't Noorden een vrijzinnig-bevlieging meester maakt, staat Van Sasse onmiddellijk in Den Haag voor den verbaasden Van Hogendorp en stelt hem een verbond voor tusschen Katholieken en liberalen; tusschen de Roomsche en niet-Roomsche oppositie.

Maar de tijden waren nog niet rijp, zeker niet voor dergelijk verbond, zelfs niet voor een grondwetsherziening.

Willem II was eindelijk onze eerste Oranjevorst, die zijn Roomsche onderdanen volkomen begreep; hij was le désiré der Katholieken, wiens regeeringsprogram misschien slechts één stellig punt bevatte: recht doen aan hun grieven, waarbij hij de bitterste aanvallen en grievendste verdachtmakingen van zijn eigen geloofsgenooten trotseerde. Indien onze Oranjeliefde, in de beproeving reeds gestaald, thans zoo hecht is, dan heeft Willem II daarin wel 't ruimste aandeel. Waarlijk met beide handen grijpend wij deze gelegenheid aan, om op deze algemeene vergadering van dezen algemeenen Nederlandschen Katholiekendag een woord van diepgevoelden dank en erkentelijke hulde te richten aan de nagedachtenis van onzen koninklijken vriend Willem II.

Nauwelijks echter is ook Willem II in vier en twintig uur van uiterst conservatief volbloed liberaal geworden, of ook de Katholieken hervatten hun actie en geven met geestdrift hun steun aan de herziening van 1848.

En sinds bleef de Katholieke partij de steun van een gestagen, redelijken vooruitgang, wars van een „volksregeering", zooals Schaepman die in zijn vijfde stelling van zijn proeve veiwerpt; geen „monsterachtige verplaatsing der Regeering of des Be-

Neemt gelden à déposito.

Opent rekeningen-courant met rente-vergoeding.
Koopt en verkoopt Buitenlandsche Wissels & Vreemd Geld.
Verschaft Credietbrieven en Reiswissels der American Express Co.
Bezorgt schriftelijke en telegrafische uitbetalingen.

Spaarkas „A": Heerengracht No. 1.

Spaarkas „B": Breedestraat No. 36, Otrabanda.

2

stuurs in de Kamers", zooals Van Son het uitdrukt. Katholiek Nederland, uit druk tot vrijheid herboren, duldt geen dwang, ook niet de dwang der dictatuur van het proletariaat. In November 1918 heeft heel Nederland de vruchten geplukt van de in verdrukking gestaalde godsdienstige kracht en vrijheidsliefde van ons Katholiek volk.

De Katholieke Nederlanders zijn en blijven een politieke persoonlijkheid, die vrijheid vordert voor zich en voor anderen. Zoo zijn wij gegroeid in de dagen onzer verdrukking en met Broere schamen wij ons niet, ons juist ook op die eeuwen te beroepen, ons met hem in fierheid herinnerend, dat wij hier zijn de „autochthonen", de echte kinderen van den grond, wier bestaan in dit land „geen vreemd, geen opgedrongen en geweldig, maar een natuurlijk, door en door historisch, oorspronkelijk Nederlandsch feit is".

Met fierheid zeggen wij het dezen grooten emancipator, die in ons voor t eerst een gerechtvaardigd zelfbewustzijn wekte, na: „Meest burger is hij, die het meest aan de wetten gehoorzaamt. Dat hebben de Katholieken gedaan, daar zij zelfs aan wetten, die hen verdrukten en onrechtvaardig waren, steeds onderworpen zijn gebleven, en zoo min als hun geloof de zaak des vaderlands hebben verlaten."

Zeker wij willen ons niet hooghartig stellen, in geen enkel opzicht, boven onze andersdenkende landgenooten. Maar het mag toch wel gezegd, een liefde voor vaderland en vorstenhuis tegen de verdrukking in gegroeid en door de verdrukking gelouterd, moet toch wel hecht zijn en betrouwbaar.

En het is wel treffend onze Kamerleden, die in 1896 met een program naar voren traden, dat leidde tot de stichting onzer Katholieke Staatspartij, als één hunner motieven te hooren aangeven, de aanstaande troonsbestijging van onze zoo geëerbiedigde vorstinne, Koningin Wilhelmina en nadruk te hooren leggen op de versterking van den Band tusschen Vorstenhuis en Natie naar 't woord van Z. M. Koning Willem III: „Oranje en Nederland, onder Gods zegen vrij, onafhankelijk en één!"

Eén! dat moeten wij, Katholieke Nederlanders, op de eerste plaats blijven onder elkaar. Niet allen in 't belang onzer Kerk, maar evenzeer — en hierop willen wij als slot met grooten nadruk wijzen — evenzeer in 't belang van ons geëerbiedigd Vorstenhuis en ons lieve Vaderland.

Morris E. Curiel & Sons
koopt en verkoopt
eigen en vreemd gemunt goud en zilver.

De Vaticaanse Missie-Tentoonstelling.
V.

De Dominikaansche Missies.

De Orde der Dominikanen is van den beginne een ware Missie-orde geweest, want sedert de eerste eeuwen, en zelfs even vijf en dertig jaren na de Stichting der Orde en dertig jaar na S. Dominikus' heengaan, had zij reeds haar Missies onder de heidenen in Noord-Oost-Europa en bij de schismatieken in den Kaukasus en andere Oostelijke landen. En deze Missiegeest heeft zich ook in latere eeuwen niet verloochend, want op 't oogenblik telt de Orde van S. Dominikus op een totaal van ruim 5000 leden, 688 missionarissen verspreid in alle werelddeelen en werkende in 36 missies. Deze verschillende missiestaties omvatten 40 miljoen inwoners, grootendeels heidenen of schismatieken en protestanten: eigenlijk is er nog slechts anderhalf miljoen katholieken onder.

In het Oosten heeft de Orde missies te Constantinopel en Smyrna, alsmede in Mesopotamië met een aartsbisdom te Bagdad, die tegelijk apostolisch delegaat is voor die streek. Tot deze Missie behoort ook een groot gedeelte van Armenië, het ongelukkige land, waar de christenen dikwijls zoo onmenschenlijk door de Turksche regeering zijn behandeld.

In het overige gedeelte van Azië bezit de Orde 3 apostolische vikariaten met een prefectuur in Tonkin. (Cochin-China). Hiertoe behoort het zeer bloeiende vikariaat van Bui-Chu (Centraal Tonkin), dat misschien de meest gezegende missiepost is van alle heidensche missies: het telt 300.000 katholieken met een inlandsche geestelijkheid van 160 priesters. China telt slechts 3 apostolische vikariaten der Orde met een apostolische prefectuur in de provincie Fo-Kien; terwijl de Dominikanen in Japan nog 2 apostolische prefecturen hebben: op Formosa en op Shikoku.

Op de Filippijnen, waar de christelijke geest die er leeft, grootendeels aan de reeds eeuwen bestaande Missies der Spaansche Dominikanen op deze eilanden te danken is, wordt de goede opvoeding en vorming der inlandsche geestelijken zoowel als leeken niet weinig bevorderd door de colleges, Seminarie en Universiteit van S.

Thomas te Manila, dit reuzenwerk der Spaansche provincie der Filippijnen. Verder telt de Orde Missies in Australië te Adelaide, Melbourne en Sidney; in Afrika en een gedeelte van den Belgischen Congo (Uelé), in de Kaapkolonie, terwijl de apostolische delegaat, de Hollandsche missionaris Mgr. J. Gijlswijk zijn residentie te Bloemfontein (Transvaal) heeft gevestigd.

In Amerika telt de Orde haar missies in Mexico, Nicaragua, S. Salvador, Cuba; verder onze Hollandsche Missies Curaçao en Puerto-Rico, en verschillende zeer zware missiestaties in Brazilië, Peru, Ecuador en Argentinië.

Deze respectabele lijst van Missiestaties over de heele wereld vindt men terug op de Vaticaanse Tentoonstelling in den vorm van kostbare en zeer belangrijke inzendingen uit al deze verre en vreemde landen. Vooreerst heeft de Orde een zeer belangrijk deel gehad in de algemeene afdelingen, nl. in de verzamelingen van *Geschiedenis der Missies*, in de *Zaal der Martelaren*, in het Museum van *Ethnologie*, in de *Bibliotheek*, in het *Museo Chiaramonti* (waar zich een Dominikaansche statistiek en een overzicht over de inlandsche geestelijkheid bevindt) en het *Museo Lapidario* waar de verzamelingen uit Tonkin en China, Oost-Uelé (Congo) Curaçao en Trinidad zijn ondergebracht, en ten laatste in de zaal der *Geneeskunde*. Vooral in deze laatste afdeling heeft een Duitsche Dominikaan, p. Ansgar Sinnigen, zijn belangrijke medewerking verleend. Deze secretaris der gezamenlijke Missieverenigingen in Duitschland heeft een prachtige en complete collectie instrumenten, foto's en geneesmiddelen voor de tropische ziekten bijgebracht en van München naar Rome getransporteerd, waar zij de algemeene aandacht trekt. De H. Vader was bijzonder met deze hoogst belangrijke verzameling ingenomen: en heeft den inzender in een particuliere onderhoud zijn hooge tevredenheid over zijn werk te kennen gegeven.

In de afdeling *Ethnologie* (Volkenkunde) vinden we 8 verzamelingen van voorwerpen uit Tonkin, artikelen voor jacht, visscherij, landbouw, gebruikskunst, en allerlei godsdienstige voorwerpen van heidensche afgoderij en bijgeloof. De belangrijkste inzending van algemeen karakter is wel die van de zaal der *Missiegeschiedenis*. Op de eerste plaats trekken de aandacht eenige groote kaarten die geografisch de verschillende deelen der wereld voorstellen, waar de Dominikaansche missionarissen het Evangelie hebben gepredikt. De eerste kaart stelt voor de Dominikaansche missiearbeid tot het jaar 1500, de tweede van 1500 tot op onze dagen.

Verder ziet men op twaalf grootere en kleinere schilderijen voorstellingen van de groote figuren van het Dominikaansche apostolaat. Behalve onzen glorievollen vader S. Dominikus, die een missionaris was als geen tweede, merken wij op de krachtige figuren van Jordanus van Saksen, die 5 missie-provincies aan de Orde toevoegde, de Z. Buoninsegna Cicciporci, in 1270 te Antiochie gemarteld, S. Hyacinthus Odrowatz, de groote apostel van Rusland, Polen en de Tartaren; S. Raymundus van Peñafor, de man die het eerste de studie der semitische talen in de Orde invoerde ter bestrijding van Joden en Arabieren. In deze tijden (13de eeuw) telde de Orde de Missieprovincies van Dacie, Griekenland, Polen, Hongarije, Palestina, terwijl in 't begin der 14de eeuw zich hierbij voegde de Congregatie der Pelgrimbroeders van J. Christus, die tot de 16de eeuw bestond en vooral haar arbeidsveld zocht in het verre Oosten, den Kaukasus en Armenië.

Ook de helden der nieuwere tijden, die gerekend worden vanaf de ontdekking van Amerika, vindt men hier afgebeeld.

De *Zaal der Martelaars* verkondigt den onsterfelijken roem der tallooze Dominikaansche missionarissen, die hun geloof en hun prediking met hun bloed hebben bezegeld. Vooral de schilderijen voorstellende de Japansche en Chineesche martelaars trekken de aandacht. De *Bibliotheek* der Missies waarvan de Dominikanen twee afdelingen vullen, bevat circa 700 boeken die op de Missies der Orde betrekking hebben. De Missie van Brazilië zond o.a. een prachtig album over de flora van Brazilië, dat het meeste wetenschappelijke en complete werk is in zijn soort.

Belangrijk nog is in de Afdeling: *Inlandsche Geestelijkheid*, de statistiek die uitwijst hoe bloeiend dit werk is onder de Christenen der Vicariaten van Tonkin en China. De drie apostolische vicariaten en de apost. prefectuur van Tonkin tellen gezamenlijk 5 Klein-seminaries met 507 leerlingen, 4 groot-seminaries met 140 studenten en bovendien 254 inlandsche priesters. De Chineesche missie telt 33 inlandsche priesters met 3 seminaries en ongeveer 60 leerlingen. Ook ziet men er een portret van den eersten Chineeschen Bisschop en priester, p. Gregorius Lopez O. P. bisschop van Nanking, gestorven in 1687.

(Wordt vervolgd.)

Stormramp in Oost-Nederland.

Een stormramp, als in geen jaren Holland gekend heeft, heeft in den avond van Maandag 10 Augustus het Oostelijk gedeelte van Holland geteisterd en in enkele oogenblikken herschepen in een oord van vernieling en verwoesting. „Een ramp van de soort, als die in Augustus 1674 het grootste deel van de Utrechtsche Domkerk tusschen den toren en het thans nog restende deel heeft vernield en in den omtrek de torens deed neerploffen..." schrijft het „Algemeen Handelsblad". Om in 't kort den omvang van de ramp saam te vatten:

HET STADJE BORCULO IS VERWOEST. Borculo ligt in puin, schrijft een ooggetuige. De cycloon, die gedurende een kwartier woedde, heeft geen enkel huis gespaard. Vele huizen liggen plat tegen den grond, van honderden zijn de gevels afgerukt. De massieve toren der Protestantse kerk is tot op de helft opgebroken en op de omliggende huizen terecht gekomen. Ook de toren der Katholieke kerk is afgebroken. De Protestantse Kerk is gedeeltelijk ingestort en de Katholieke zwaar gehavend.

De toestand is onbeschrijfelijk, schrijft een ooggetuige. Er zijn in Borculo 4 dooden en ongeveer 200 gewonden. Velen hebben been- en armbreuken.

De burgemeester van Borculo, Jhr. De Muralt verklaarde: „Ik heb gezien hoe Lier in België er uit zag, toen het zeven maal was gebombardeerd door de Duitschers, maar dit is erger, veel erger."

Ook te Ruurlo zijn groote verwoestingen aangericht. Onmiddellijk na de ramp had de burgemeester behalve de brandweer nog 50 man der Ned. Heide-Maatschappij aan 't werk gezet om te redden wat er nog te redden viel. Hij seinde de regeering om hulp en vroeg 500 militairen, reequierde brood en andere levensmiddelen van elders voor zijn van alles beroofde gemeentenaren. De burgemeester verklaarde ook dat hij de materiale schade op 4 miljoen gulden schatte. Van de 5000 inwoners die het stadje telde, zijn er zeker 2000 volstrekt dakloos, de anderen wonen nog in de puinen. „Hier zal het rijk moeten betalen, met of zonder een daarnaast werkende steunactie," zei hij, „want de bevolking van Borculo zelf is financieel weinig krachtig en thans door de ramp geruïneerd. De bevolking van Ruurlo in een half jaar een nieuwe stad hebben, en dat kan, als de regeering niet talmt met het beschikbaar stellen der noodige middelen."

De cycloon begon Maandag avond om 7 uur, en duurde een kwartier. Even voor 7 uur trad een angstwekkende stilte in, terwijl de wolken zich lood-zwaar kleurden. Het was drukkend zoel en het werd geheel donker. Plotseling stak in het Westen van het stadje een hevige wervelwind op, die voortdurend in hevigheid toenam. Een vreeselijk windgehuil, zooals men nog nooit gehoord had, — onmiddellijk gevolgd door een ontzettend gekraak en oorverdovend lawaai van instortende huizen en neerslaande boomen. De typhoon sleepte alles met zich mee, en was vergezeld van een ontzettende regen- en hagelbui. De spoortrein Ruurlo-Borculo is uit de rails gerukt, persoonlijke ongelukken zijn echter niet voorgekomen. Vele inwoners waren wezenloos van schrik.

Van verschillende zijde werd bericht dat een vliegtuig was neergestort en op een katholiek instituut terecht gekomen. Het bericht is echter onjuist. Er werd geen enkel vliegtuig vermist.

Ondanks de vreeselijke ramp, die Borculo getroffen heeft, dragen de inwoners hun lot gelaten. Er zal hard gewerkt moeten worden aan den wederopbouw. De burgemeester heeft een oproep gericht tot de omliggende gemeenten, om de kinderen der zwaar getroffen en op te nemen.

Ook andere plaatsen in Nederland hebben zeer veel van den storm te lijden gehad. Op verschillende plaatsen zijn huizen ingestort, anderen zijn door den bliksem getroffen, terwijl honderden boomen ontworteld zijn. Na Borculo heeft de streek tusschen Grave en Uden wel het meest geleden.

Het dorp Zeeland is grootendeels verwoest. Het aantal verwoeste huizen bedraagt ongeveer zeventig. Sommige huizen zijn geheel verdwenen, ook geheele lanen, terwijl eeuwenoude boomen gewoon zijn afgeknapt. In Langenboom is de toren en het dak van de kerk geslagen en het klooster der Paters Dominicanen zoo goed als geheel verwoest. Meer dan 20 huizen liggen in puin.

Het aantal gewonden is niet te tellen, omdat de slachtoffers meestal binnenshuis door neervallende balken en steenen zijn getroffen.

Van verschillende andere plaatsen, Bostel, Hengelo, Oldenzaal, Enschede, Apeldoorn, Heumen-Malden, Groningen, Roosendaal, wordt nog melding van ongelukken, zoowel persoonlijke

als schade aangericht aan huizen, boomen, licht- en telegraafdraden en palen, door het noodweer of den bliksem die het vergezeld, terwijl het aantal vernielde en ingedrukte ruiten eenvoudig niet te tellen is. Zoo telde de firma Jongmans te Roosendaal niet minder dan 1600 vernielde ruiten in haar broeikassen.

Direct na ontvangst van het bericht van de ramp aan het Departement van Oorlog, werden uit het kamp van Zeist 300 man van het regiment genietroepen naar Borculo, en 200 naar Zeeland gezonden om hulp te verleenen.

Volgens een door de *Oranje Nassau* opgevangen draadloos bericht, stroomt reeds in ruime mate ondersteuning toe voor de geteisterde streken. Allereve hebben zich steun-comités gevormd. Zelfs wordt reeds een gift uit Amerika gemeld van 10.000 dollar.

Alle staten van Europa hebben telegrammen van deelneming gezonden, terwijl België en Frankrijk helpen met Roode Kruis en ander materiaal.

Het nieuwe Kabinet.

De nieuwe premier.

De nieuwe premier Minister H. Colijn is zeker geen onbekende en een nadere introductie van hem bij onze lezers is vrijwel overbodig. De heer Colijn werd 22 Juni 1869 te Haarlemmermeer geboren en is dus 56 jaar oud. Met zijn benoeming tot 2de luitenant van het Ned.-Indisch leger in 1892 begon voor hem een schitterende militaire loopbaan. Hij nam deel aan de expeditie tegen Lombok en later tegen Atjeh en onderscheidde zich daarbij zoodanig, dat hij spoedig promotie maakte en met verantwoordelijke bestuursambten werd belast. In 1901 werd hij bij keuze bevorderd tot kapitein en gelijktijdig benoemd tot adjutant van den gouverneur-generaal van Heutsz. In 1904 keerde hij met generaal van Heutsz naar Holland terug om kort daarna weer naar Ned.-Indië te vertrekken, verlichtte er belangrijke opdrachten en ging in 1908 als majoor in burgerlijken dienst over als adviseur voor de bestuurszaken der buitenbezittingen. Nog in Indië vertoefende werd hij door 't kiesdistrict Sneek naar de Tweede Kamer afgevaardigd, waar hij spoedig een vooraanstaande plaats innam. Op 4 Januari 1911 werd hij als opvolger van minister Cool tot minister van oorlog benoemd in het kabinet Heemskerk. Als zoodanig was hij ontwerper van de militiewet Colijn, die bij de mobilisatie op uitstekende wijze heeft voldaan.

Na de nederlaag der rechterzijde bij de verkiezingen in 1913 ging de heer Colijn uit de politiek en werd directeur van de Bataafsche petroleum-maatschappij en vestigde zich later in Londen.

In 1922 kwam hij in de politiek terug als leider van de Anti-revolutionaire partij die hem in dit jaar in de Tweede Kamer bracht. Na het aftreden van minister de Geer werd de heer Colijn in Augustus 1923 benoemd tot minister van Financiën en thans kreeg hij de opdracht om een rechtschaps kabinet te formeeren.

De heer Colijn wordt in de Tweede Kamer opgevolgd door den heer C. van den Heuvel.

De Minister van Buitenlandsche Zaken.

Minister van Karnebeek die andermaal zich met de portefeuille van Buitenlandsche Zaken heeft belast, is ook zeker voor onze lezers geen onbekende. Minister van Karnebeek werd op 21 Augustus 1874 geboren en is dus bijna 51 jaar oud. Na zijn promotie was hij werkzaam aan het departement van Koloniën, waar hij zeer spoedig een belangrijke bevordering maakte en opklom tot chef van de afdeling Justitie, Onderwijs en Eeredienst.

In 1907 maakte hij deel uit van de Ned. delegatie ter Tweede Vredesconferentie te 's-Gravenhage in welke hoedanigheid hij zich belagte zag met het uitbrengen van een rapport over de wetten en gebruiken van den oorlog ter zee.

Toen de Haagsche burgemeester baron Smeets de Landas Wyborgh tot commissaris der Koningin werd benoemd werd de heer van Karnebeek op 1 Augustus 1911 zijn opvolger, in welke functie hij zich deed kennen als een bekwaam en hoogstaand magistraat, die algemeen gezien en gewaardeerd werd.

In 1918 haalde Mgr. Nolens hem als minister van Buitenlandsche Zaken in het kabinet Ruys en ook hier wist de heer van Karnebeek zich spoedig te doen eerbiedigen. Jaren lang heeft hij als minister een vrijwel onbestreden positie ingenomen. In den laatste tijd had zijn beleid niet altijd meer die onverdeelde instemming, die hem in de eerste jaren te beurt viel, maar toch zullen er maar weinig zijn, die hem gaarne hadden zien vervangen. Nu de heer van Karnebeek opnieuw als minister van Buitenlandsche Zaken in het kabinet Colijn optreedt heeft hij het record van het meest langdurig ministerschap op zijn naam. Althans voor zover ons bekend is kent de politieke geschiedenis van ons land na 1848 geen minister die de Kroon langer als raadsman heeft gediend, dan den heer van Karnebeek.

De nieuwe Minister van Justitie.

De nieuwe minister van Justitie, Mr. Dr. Jan Schokking, werd 10 Mei 1864 te Amsterdam geboren en is dus 61 jaar oud. Hij studeerde te Amsterdam aan de gemeentelijke universiteit de rechtswetenschap en aan de vrije universiteit de theologie. In 1894 promoveerde hij tot dokter in de rechten op proefschrift „Historisch-juridische schets van de wet van den 10en September 1853 tot regeling van het toezicht op de kerkgenootschappen." Kort daarna promoveerde hij ook tot doktor in de theologie. Aanvankelijk voelde de nieuwe minister zich aangetrokken tot het ambt van predikant, stond eerst te Wezep (Gelderland) en daarna te Koudum. Als predikant echter kwam hij reeds in de politiek en in 1901 koos het district Harlingen hem in de Tweede Kamer. In 1909 werd hij niet herkozen en trok toen de toga van den predikant weer aan, na een beroep te Leiden te hebben gekregen. Maar de kerkelijke bediening alleen kon hem niet bevredigen en als lid van de provinciale staten van Zuid-Holland kwam hij andermaal in de politiek en spoedig na zijn verkiezing werd hij in het college van Gedeputeerden opgenomen. Bij invoering der evenredige vertegenwoordiging bracht de christelijk-historische partij hem weer in de Kamer, waar hij na het aftreden van Mr. de Savornin Lohman als leider der fractie optrad. De heer Schokking is een man, die om zijn onkreukbaar karakter bij vriend en tegenstander gezien is en ook zij, die in de politiek het niet altijd met hem eens waren en daartoe behooren onge-

twijfeld ook de katholieken, waardeeren in hem den man met een eerlijke overtuiging, die wars is van alle geveinsheid. Overlgens is de heer Schokking op juridisch gebied nooit op den voorgrond getreden en wie er ook gegist is, aan den heer Schokking als opvolger van den heer Heemskerk, zullen weinigen hebben gedacht. De heer Schokking is echter een man van bijzondere talenten, die ook op het departement van Justitie vruchtbaar werk zal doen.

De laatste maanden werd hij door een ernstige ziekte bezocht die zelfs een oogenblik het allerergste deed vreezen. Gelukkig is dit gevaar geweken en dat de heer Schokking zich thans bereid heeft verklaart de portefeuille van Justitie te aanvaarden bewijst wel, dat hij zich geheel hersteld voelt.

De nieuwe Minister van Defensie.

Majoor Johan Marie Jacques Hubert Lambooy, die in het nieuwe Kabinet de portefeuille van Defensie heeft verkregen, werd 12 December 1874 te Maastricht geboren.

Op 2 September 1892 kwam hij als cadet bij het Wapen der Infanterie op de Kon. Militaire Academie te Breda.

Vier jaren later werd hij benoemd tot tweede luitenant bij het 2de Regiment Infanterie, terwijl op 7 December 1898 zijn benoeming tot adjutant volgde.

Op 1 November 1901 werd 1ste Luitenant Lambooy gedetacheerd aan de Hoogere Krijgsschool. Na hier zijn studies voltooid te hebben, werd hij 16 Sept. 1905 werkzaam gesteld aan de K. M. A. en in verband daarmee overgeplaatst bij den Staf der Infanterie.

Vijf jaren later werd hij weer bij den troep geplaatst en wel opnieuw bij het 2de Regiment Infanterie.

Op 1 April 1913 werd hij bevorderd tot kapitein bij het 17de Regiment Infanterie.

In 1915 volgde zijn overplaatsing bij den Generaal Staf, terwijl hij 1 Nov. 1917 benoemd werd tot leeraar aan de Hoogere Krijgsschool.

Op 1 October 1923 werd Kapitein Lambooy eervol ontheven van evengenoemde functie en werd hij aangesteld als sous-chef van den Staf van het Hoofdkwartier van het Veldleger. In dezelfde functie werd hij 25 December 1923 bevorderd tot Majoor.

De nieuwe Minister van Defensie behoort tot de R.-K. Staatspartij. Hij is voorzitter van de Algemeene R.-K. Officiëren-vereeniging (A. R. K. O.) en is een groot bevoorwaarde van de militaire verenigingen, welke hij herhaaldelijk bezocht.

Majoor Lambooy is een bekend spreker over militaire aangelegenheden.

De nieuwe minister van Waterstaat.

Waterstaat schijnt zoo langzamerhand het moeilijk meer buiten een katholiek bewindman te kunnen stellen. Na Bevers, Regout, toen König en van Swaay en nu weer de Ingr. M. C. E. Bongaerts. De heer Bongaerts werd 9 Januari 1875 in Limburg geboren en is dus 50 jaar oud. Hij studeerde aan de voormalige Polytechnische school te Delft en verkreeg in 1896 het diploma van civiel ingenieur, waarna hij tot Ingenieur bij den Rijkswaterstaat werd benoemd. De heer Bongaerts deed zich hier spoedig kennen als een man met groote begaafdheid en zijn naam als ingenieur kreeg spoedig een internationale vermaardheid, en meer dan eens en bij zeer belangrijke werken, we herinneren aan, zijn belangrijke arbeid in Egypte, werd hij naar het buitenland geroepen. Deze buitenlandse arbeid was dan ook de oorzaak, dat de heer Bongaerts reeds in 1918 voor een ministersportefeuille in aanmerking kwam, voor deze eer moest bedanken.

In 1913 vaardigde het district Roermond hem af naar de Tweede Kamer, waar zijn technische adviezen begrijpelijkwijze steeds de bijzondere belangstelling hadden. Op technisch gebied werd hij dan ook herhaaldelijk door de Regeering geraadpleegd en hij is dan ook adviseerend ingenieur en lid van den mijnraad en lid van den Zuiderzeeraad.

Zonder van zijn beide voorgangers iets kwaads te willen zeggen, mag toch wel geconstateerd worden, dat wij met den heer Bongaerts aan het hoofd van het departement van Waterstaat een man krijgen die een krachtige en doelbewuste leiding zal weten te geven, een man met eigen initiatief en deskundigen blik. Dh. Bongaerts bezit daarbij naast zijn deskundigheid de gave van een rustigen en gemakkelijken spreker die bovendien in de politieke en parlementaire atmosfeer volkomen thuis is, waarvan het gemis bij zijn beide voorgangers nog wel eens te merken was. Als secretaris van de katholieke kamerfractie kent hij de politieke en parlementaire verhoudingen waarschijnlijk als geen ander.

Behalve op Waterstaatsgebied was de heer Bongaerts ook nog werkzaam op katholiek filantropisch gebied, waarvan we slechts noemen zijn functie van voorzitter van het college van regenten van het R. K. Ziekenhuis in Den Haag.

De heer Bongaerts wordt in de Kamer opgevolgd door den heer Rutten, die thans ook kamerlid was.

De nieuwe minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw.

De nieuwe minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw Jhr. Mr. D. J. de Geer is en als oud-minister en als oud-lid van de Tweede Kamer een bekende en gezaghebbende parlementaire figuur.

Hij werd op 14 December 1870 te Groningen geboren en is dus 54 jaar oud. Hij begon zijn politieke loopbaan als lid van gemeenteraad van Rotterdam, in welk college hij van 1901 tot 1908 zitting had. Tevens was hij lid van de gezondheidscommissie in Rotterdam en sinds 1902 lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, welk college hij ook als Gedeputeerde diende totdat hij op 8 Mei 1920 tot burgemeester van Arnhem werd benoemd.

In 1907 werd hij door het kiesdistrict Schiedam naar de Tweede Kamer afgevaardigd, waar hij spoedig een gezeiene figuur was en als financieele specialiteit en als een bekwaam jurist.

De heer de Geer was bovendien lid van tal van Staatcommissies, o. a. van de legercommissie; de centrale commissie voor de drinkwaterleiding; de commissie tot herziening van de grondwet; en tot herziening van de gemeentewet.

Als minister van Binnenlandsche Zaken is Dh. de Geer ongetwijfeld een eerste rang kracht. Op Landbouwgebied zal hij echter zijn sporen nog moeten verdienen.

Bij de regeeringscrisis in Juli 1921 toen de Tweede Kamer de legerwet-Pop verwierp volgde hij minister de Vries op als minister van financiën, in welke functie hij ontslag nam, toen het kabinet Ruys de Beerenbrouck in den zomer van 1923 sloot de Kamer te verzoeken onmiddellijk een aanvang te maken met de afdoefting der vlootwet, met welk besluit de heer de Geer zich niet kon vereenigen.

Hij was sinds dien ambtelooze burger, totdat de christelijk-historische partij hem bij de jongste verkiezingen weer in de Tweede Kamer bracht. Hij wordt in dit college opgevolgd door Mr. J. W. H. Rutgers van Rozenburg.

De nieuwe minister van Onderwijs, Mr. Victor Henri Rutgers werd op 16 Dec. 1877 te 's-Hertogenbosch geboren en is dus nog pas 47 jaar. De nieuwe minister van Onderwijs genoot zijn opleiding aan het Gereformeerde gymnasium en de Vrije Universiteit te Amsterdam en promoveerde aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam. Hij vestigde zich aanvankelijk als advocaat in Hilversum, was daar lid van den gemeenteraad en lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland. Bij een tusschentijdse verkiezing op 20 Febr. '12 vaardigde 't district Hilversum hem af naar de Tweede Kamer. Hier deed hij zich spoedig kennen als een der meest scherpzinnige en slagvaardige afgevaardigden, aan wien men geen gemakkelijke tegenpartij had. Wel is de Heer Rutgers niet wat men noemt een welluidend spreker, hij maakt zelfs den indruk alsof hij niet gemakkelijk uit zijn woorden kan komen, maar zijn argumenten dwingen een ieder naar hem te luisteren. Hoewel een der jongste leden van de Anti-Revolutionaire fractie nam hij onmiddellijk daar de leiding, zelfs toen de heer Van de Voort van Zijp nog de officiële leider was, welke plaats deze echter spoedig aan den jongen Rutgers moest afstaan. Kort na zijn tijd was Mr. Rutgers ook nog burgemeester van Boskoop, maar toen in 1923 een vacature kwam in het Gedeel. Staten van Zuid-Holland van welk college de heer Rutgers lid geworden was, koos hij het ambt van Gedeputeerde boven dat van burgemeester. Zowel als gedeputeerde en als Kamerlid legde de heer Rutgers zich vooral toe op onderwijszaken en in deze beide functies heeft hij voor het goed recht van het bijzonder onderwijs veel gedaan.

Behalve Kamerlid was Mr. Rutgers ook nog lid van de Commissie voor de statistiek en een der leiders der Christelijke drakbestrijding. Zijn plaats in de anti-revolutionaire kamerfractie wordt ingenomen door den heer Leenstra.

De nieuwe minister van Arbeid Handel en Nijverheid.

De opvolger van minister Aalberse Mr. Dr. D. A. P. N. Koolen, thans president van de Tweede Kamer, werd 21 Januari 1871 te Rijswijk geboren en is dus 54 jaar oud. Hij studeerde in Utrecht en promoveerde in 1894 tot doctor in de rechts- en staatswetenschappen op proefschrift „De Kapitaalrente.“ Hij vestigde zich daarna in Utrecht als advocaat en werd reeds in 1897 benoemd tot schoolopziener in het arrondissement IJsselstein. In 1900 deed hij zijn intrede in de politiek als lid van den gemeenteraad van Utrecht. In 1905 vaardigde 't district Grave den toen nog slechts 34-jarigen advocaat af naar de Tweede Kamer waar hij onafgebroken zitting had tot nu toe. Toen de evenredige vertegenwoordiging werd ingevoerd ging de heer Koolen over naar den kieskring Leiden en bij de jongste verkiezingen was hij nummer één van de katholieke lijst van geheel Zuid-Holland.

Intusschen was Mr. Koolen in 1903 ook nog lid geworden van den Centralen Raad van Beroep (Ongevallen-verzekering) van welk belangrijk college hij in 1919 onder-voorzitter werd, welke functie hij thans nog bekleedt, ondanks het presidentschap der Tweede Kamer. Inmiddels had hij in 1905 bedankt als schoolopziener en in 1911 als lid van den Utrechtschen Raad. Intusschen bewijzen deze verschillende functies wel de veelzijdige ontwikkeling en de groote werkracht van Mr. Koolen. In de Kamer was hij spoedig een zeer gezeene figuur, vooral in financiële vraagstukken was hij een autoriteit. Hij was lid en ondervoorzitter van den Centralen Raad van Beroep. Mr. Koolen op het gebied der Arbeid- en Nijverheidszaken. Hij is trouwens een ministerieel kracht, die op meer dan één departement op zijn plaats zou zijn. Als Kamervoorzitter heeft den heer Koolen getoond een man te zijn met een groote wilskracht en onvermoeide krachten. Naast deze drukke politieke en ambtelijke werkzaamheden vond de heer Koolen ook nog tijd om de katholieke staatspartij op allerlei gebied van zijn groote talenten te doen genieten. Zou was hij vóór Baron van Wijnbergen voorzitter van het hooftbestuur van den R. K. Misiebond in het Aartsbisdom Utrecht en als zodanig de organisator en stuwkracht van het in 1923 zoo schitterend te Utrecht gehouden congres. Vermelden wien te noemen de heer Koolen vice-president is van de Katholieke Kamerfractie en voorzitter van de Interparlementaire Unie en als zodanig meermalen ons land in den vreemde vertegenwoordigde, terwijl hij ook voorzitter is van de bekende Commissie Koolen, tot reorganisatie van de Katholieke Staatspartij. De opvolger van den heer Koolen in de Tweede Kamer is de burgermeester van Monster de heer Kampshoër.

(Residentiebode)

INGEZONDEN.

Curaçao, 4 September 1925.
ZEER GEACHTHE HEER REDACTEUR.

Beleefd verzoek ik u een bescheiden plaatsruimte in uw veelgelezen blad, ten einde de mij gedane vraag, hoe men, op Curaçao vertoevende, een Nederlandsche bevoegdheid kan verkrijgen, te beantwoorden.

Door de Vereeniging van Leeraren in het Boekhouden, gevestigd te Amsterdam, worden na voldoende afgelegde examens praktijk-diploma's, behalve hielden uitgereikt.

De examens daarvoor worden twee maal per jaar gehouden te Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Groningen, Batavia, Soerabaja, Medan, Paramaribo en nu ook op Curaçao.

De redactie-commissie zendt het examenwerk, bestaande uit een balans-opgave, een stel journaalposten, een stel handelsrekeningen en eenige vragen over Handelskennis in verzegelde omslagen aan den heer Inspecteur van het Onderwijs.

De kandidaten worden opgeroepen ter Inspectie van het Onderwijs op dezelfde dagen en uren als in Nederland. Ook de beschikbare tijd is dezelfde.

In tegenwoordigheid van de kandidaten worden de zegels verbroken en na afloop van 't examen het gemaakte werk verzegeld. Dit wordt opgezonden aan de examen-commissie in Nederland, die het te beoordeelen heeft. Onder voldoende examen wordt verstaan: minstens 6 voor Boekhouden en Handelsrekenen en minstens 5 voor Handelskennis. Het minimum aantal punten om te slagen bedraagt dus 17.

De praktijk-diploma's van bovengenoemde vereeniging staan bij den handel zeer goed aangeschreven. Het is dus voor de Curaçaosche jongelieden, die voor 't meerendeel in dien tak hun toekomst moeten vinden, van groot belang zich daarvoor te bewakemen.

Bij de Vereeniging is aangesloten de Vereeniging van Leeraren in Talen en Handelscorrespondentie, die op geheel analoge wijze werkt en praktijk-diploma's afgeeft in de Nederlandsche, Fransche, Engelsche, Duitsche, Zweedsche en Spaansche handelscorrespondentie. Er waren dit jaar hier 2 kandidaten, één voor Engelsch en één voor Boekhouden, die beiden slaagden.

Moge dit eerste gunstige resultaat een aanmoediging zijn voor de Curaçaosche jongelui, om aan de studie te gaan. De Maatschappijen, waarbij zij werkzaam zijn, zullen dit zeker weten te waardeeren.

Met hartelijken dank, Mijnheer de Redacteur, voor de verleende plaatsruimte,

Hoogachtend

U Eds. dw. dn.

H. J. Vooren,

Leeraar Boekhouden M. O.

C. V. B.

C. V. B. maakt hierbij bekend dat de Boom-wisselbeker voorloopig zal blijven liggen tot een volgende competitie, en dit jaar de Recreationpark-beker zal verspeeld worden.

Het Bestuur.

Berichten uit de Kolonie.

Koninginnefeest.

Het Koninginne-feest heeft zich dit jaar gekenmerkt door een ongekende drukte. Zelden zag men zooveel menschen op de been. Van heinde en verre waren ze saamgestroomd ter viering van het feest onzer geëerbiedigde Lands-vorstinne.

En als we den fakkeloptocht van middernacht, die bijna onvermijdelijk met wanordeligheden gepaard moest gaan, uitschakelen, kunnen we met voldoening constateeren dat het verdere gedeelte van het feest een prettig en rustig verloop heeft gehad. Die middernachtelijke optocht is reeds voldoende door het publiek, en door zich zelve veroordeeld, dat we voor een herhaling ervan niet behoeven te vreezen.

De volksfeesten, vooral op het Gouvernementsplein en in Fort Amsterdam, lokten een ontzettende menigte nieuwsgierigen. En wat vooral in den smaak viel en als een zeer gelukkig nummer van het program kan beschouwd worden, was de behendigheidswedstrijd met auto's door heeren automobilisten en chauffeurs. Een prachtige gelegenheid om eens de kunst in 't besturen van je auto te toonen, waarbij onze chauffeurs zeker een heel goed figuur geslagen hebben.

Bij de audientie ten Gouvernements-huize voerde de Hoogedelgestr. Heer Procureur-Generaal Mr. J. B. Gorsira, het woord, om namens de Curaçaosche bevolking Hare Majesteit geluk te wenschen. In tijden van armoede was Curaçao steeds trouw aan het Koninklijk Huis, van Oranje, nu tijden van voorspoed zijn aangebroken voor Curaçao, en de veiligheids-stelling van Aruba bereikt is, zal het volk aan Hare Majesteit getrouw blijven.

De gecostumeerde voetbal-match op Mundo Nobo had gerust, evenals de middernachtelijke optocht, achterwege kunnen blijven, zonder eenige schade voor het feest. De feest-commissies van de toekomst weten nu alvast, wat bij het publiek niet in den smaak valt. 's Avonds verdrong zich een ontzaglijke menigte menschen op het Brionplein ter bijwoning van de publieke bioscoop-voorstelling en het werkelijk mooie voorwerk.

Over 't algemeen is de indruk van het gevierde Koninginne-feest zeer goed, dank zij de feest-commissie, dank zij de politie die haar uiterste best gedaan heeft, dank zij ons Curaçaosch publiek.

Moge het telken jare met meer geestdrift gevierde Koninginne-feest de banden die ons land en volk binden aan ons roemrijk Oranje-huis steeds nauwer en hechter maken.

Koninginnefeest in 't Garnizoen.

Woensdag is door de Militairen het Koninginne-feest nog eens overgevierd in het Fort. Aan de Commissie van dit Militaire feest onzen hartelijken dank voor de beleefde uitnodiging tot bijwoning ervan. Het program bevatte de volgende nummers:

7.30 — 8	uur	Zwemmen.
8 — 8.30	"	Doeltrappen
8.30 — 9	"	Zakloopen
9 — 9.30	"	Beschilderen
9.30 — 10	"	Touwtrekken
3.30 — 4	uur	3 beenenwedloop
4 — 4.30	"	Stellloopen
4.30	"	Hindernisloop

Prijsuitdeeling.

8 uur n.m. Bioscoopvoorstelling.

CHRYSLER MOTOR CORPORATION EN MAXWELL MOTOR CORPORATION DETROIT, MICHIGAN.

In de geschiedenis van elke industrie wordt onvermijdelijk een zekere hoogte bereikt, waarop de geheele ontwikkelingskoers veranderd wordt, en de oude methodes en praktijken in onbruik geraken.

Waar de vooruitgang in het verleden een zekere leer heeft gevolgd, is nu een nieuwe leer gevestigd die werkelijk de oude methode omvergooit.

Ook de vormen worden opnieuw bewerkt. Nieuwe fabricaten en modellen worden ingevoerd. De fabrikanten hebben tegenwoordig een nieuw overzicht en een grondslag voor den arbeid, geheel verschillend van het tot nog toe gevolgd systeem.

De motorrijtuigen-industrie heeft daarop geen uitzondering gemaakt.

Met de CHRYSLER SIX is een hoogte bereikt, die een tijdstip in de geschiedenis der auto-industrie aanwijst. De CHRYSLER vertegenwoordigt een vooruitgang, die slechts te vergelijken is met de verstrekkende vooruitgang in andere industrieën.

CHRYSLER SIX — "Is een even belangrijke evolutie als die van Watt's eerste ruwe machines tot de hedendaagsche groote stoomturbines." — Saturday Evening Post.

Per S. S. "Carabobo" zijn alhier aangekomen een Phaeton en een Roadster. Voor inlichtingen en prijzen gelieve men zich te wenden tot

TISCHER & Co.

Agenten.

Nieuwe prijzen voor CHRYSLER:		"SIX"		
"VIER"	Touring	\$ 895.—	Touring	\$ 1295.—
	Coupe	995.—	Phaeton	1395.—
	Coach	1045.—	Coach	1445.—
	Se dan	1095.—	Roadster	1625.—
			Se dan	1695.—
			Royal Coupe	1795.—
			Brougham	1865.—
			Imperial	1995.—
			Crown Imperial	2095.—

4-3 F.O.B. Detroit

Koninklijke West-Indische Maildienst. VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:	
SS. "Oranje Nassau"	10 Sept
SS. "Venezuela"	1 Oct.
SS. "Stuyversant"	15 October.
NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:	
SS. "Venezuela"	17 Sept
SS. "Stuyversant"	1 Oct
SS. "Van Reusselaer"	15 Oct.
NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:	
SS. "Nickerie"	8 Sept
NAAR New York:	
SS. "Prins der Nederlanden"	6 Sept
SS. "Flora"	11 Sept
NAAR Maracaibo:	
SS. "Astrea"	6 Sept
SS. "Baralt"	9 Sept
SS. "Merope"	15 Sept

Vereeniging van Leeraren in het Boekhouden te AMSTERDAM.

Opgericht 18 April 1883 Als rechtspersoon erkend Lij Koninklijk besluit van 2 Maart 1893 N°. 33 en 18 December 1923 N°. 62.

Het examen voor het praktijk-diploma in Boekhouden wordt twee maal per jaar afgenomen te Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam, Utrecht, Groningen, Medan, Batavia, Soerabaja en Paramaribo.

In Mei van dit jaar voor het eerst op Curaçao. De eerste en eenige candidaat, de Heer G. G. A. NOUËL, slaagde met buitengewoon mooie cijfers.

Bij genoegzame deelname zal ondergeteekende twee cursussen openen, één voor beginners en één voor meergevorderden. Aanmelding zoo spoedig mogelijk.

Tevens **privaat- en cursussen** voor andere examens, speciaal admissie-examen H. B. S. en Gymnasium.

H. J. VOOREN.

Leeraar Boekhouden M. O.

Witteweg 40 Otrabanda P. B. 40.

1-3

Onderscheiding.

Ter gelegenheid van den verjaardag van Hare Majesteit ontvingen de Heeren C. S. Gorsira J.P.Ez. en E. S. C. de Veer Abrahamsz, respectievelijk onder-voorzitter en lid van den Kolonialen Raad de Koninklijke onderscheiding van Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Aan beiden onze hartelijke gelukwenschen met deze hooge onderscheiding.

Mgr. Gijlswijk in iudic.

Volgens een bericht in de „Maasbode“ seint Aneta d.d. 27 Juli uit Batavia, dat naar Holland ter goedkeuring is opgezonden het voornaamste conferentiepunt tusschen den Gouverneur-Generaal en Mgr. Gijlswijk, betreffende het bereiden van uniformiteit in misiezaken van verschillende orden en congregaties, aan welke een Indisch arbeidsveld is aangewezen.

Diploma-Boekhouden.

Een diploma is als de sleutel, waardoor bij de meeste groot-industriën de toekomst voor u ontsloten en u een goede betrekking gewaarborgd wordt. Met een diploma in den zak, hebt ge alle kans van slagen, zonder diploma is die kans maar heel gering.

We vestigen daarom de aandacht van onze jongelui die de school verlaten hebben, en gelegenheid zoeken om zich verder voor den handel of voor een loonende betrekking op de kantoren van onzen handel of groot-industriën willen bekwamen, op bovenstaande advertentie, waarbij hun die gelegenheid wordt aangeboden. Ook te Curaçao zal men voortaan het diploma voor Boekhouden, uitgereikt door de „Vereeniging van Leeraren in het Boekhouden te Amsterdam“ kunnen behalen. Reeds slaagde met buitengewoon mooie cijfers de eerste

candidaat, de Jongheer G. G. A. Nouel, terwijl de Jongheer L. H. Schotborgh, leerling van den Heer M. Römer, slaagde voor 't Engelsch.

Voor verdere bijzonderheden verwijzen wij onze lezers naar bovenstaande advertentie en naar het „Ingezonden“ artikel van den Heer VOOREN.

Dank.

In dank ontvangen van den Heer J. E. Mauricio, enkele reclame-vlbebladen van de General Trading Corporation New-York, waarvan de Heer J. E. Mauricio agent is, en enkele reclame-boekjes van de Chrysler Motor Corporation, agent Tischer & Co.

De West-Indische Gids.

Inhoud Afl. No. 4 — Augustus 1925. Hoe Cant'laar Gouverneur van Curaçao werd, door W. B. DE GAAY FORTMAN. — De Godsdienst der Boschnegers III, door L. JUNKER.

Een toevalligheid, door JOH. F. SNEL-LEMAN.

Schetsen uit Suriname door G. J. STAAL.

Een Italiaansch oordeel over de Surinaamsche Afdeling van de Mis-sie-tentoonstelling in het Vaticaan.

De brieven van Gouverneur van Sommelsdijck etc. uit het 1684, door Mr. R. BILSMA.

Uit de Pers: iets over het huwelijk bij onze Cariben, door A. P. PENARD.

Bibliographie.

Officiële Berichten.

De heer A. Hermus, tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Inspecteur van het Openbaar Onderwijs, is eervol ontheven uit die functie, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten en de heer Mr. P. J. J. van den Biesen is belast met de waarne-

ming van de betrekking van Inspecteur van het Onderwijs.

De heer Ph. F. de Haseth PLz., tijdelijk belast met de functien van Directeur van Openbare Werken, is eervol ontheven van de verdere waarneming van bedoelde functien en de Chef van den Mijnbouwkundigen dienst in Curaçao, de heer G. J. H. Molengraaff, is tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Directeur van Openbare Werken.

De Heer W. A. O'Conner is tijdelijk benoemd tot klerk en werkzaam gesteld op het postkantoor alhier.

De heer E. S. C. de Veer-Abrahamsz is benoemd tot praktizijn bij het Hof van Justitie in Curaçao.

E. P. Nepomuceno en P. J. Rojer zijn tijdelijk aangesteld tot hulpmak-mies der belastingen alhier.

Aan den agent van politie 2e klasse J. Rijke is, wegens meer dan 10 jaren onafgebroken dienst, twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

Hendrik Trip is tijdelijk benoemd tot agent van politie 2e klasse.

De militair B. Westerburger is van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie ontheven en de agent van politie 2e klasse H. W. Smeins is uit 's Lands dienst ontslagen.

De loodsen C. Hoek, H. van der Hoeven en R. J. Beaujon zijn tevens benoemd tot loods voor de Caracasbaai.

DEN HEER EN MEVROUW

Jan Mensing

-van Baalen

gevan hierbij kennis van de geboorte van hun dochter

W. vonn.

Curaçao 4 Sept. 1925.

De grootste lichtreclame ter wereld!

Dank zij de Hollandsche industrie van gloeilampen, die door den naam Philips te Eindhoven een wereldnaam verworven heeft, kunnen de Parijzenaar thans elken avond van een fantastisch schouwspel genieten.

In strakke lichtlijnen, gevorm door guirlandes van duizenden gloeilampen teekent zich plotseling het machtig silhouet van den Eiffel-toren tegen den donkeren nachthemel af, om dan een oogenblik later in een luchtig kleed van fonkelende sterren gehuld te worden. Dan schiet een reusachtige roode vlam omhoog, waarna zich schitterend witte sterren vertoonen, gevolgd door kometen met breeden gouden staart, welke in de woorden „Citroën“ overgaan.

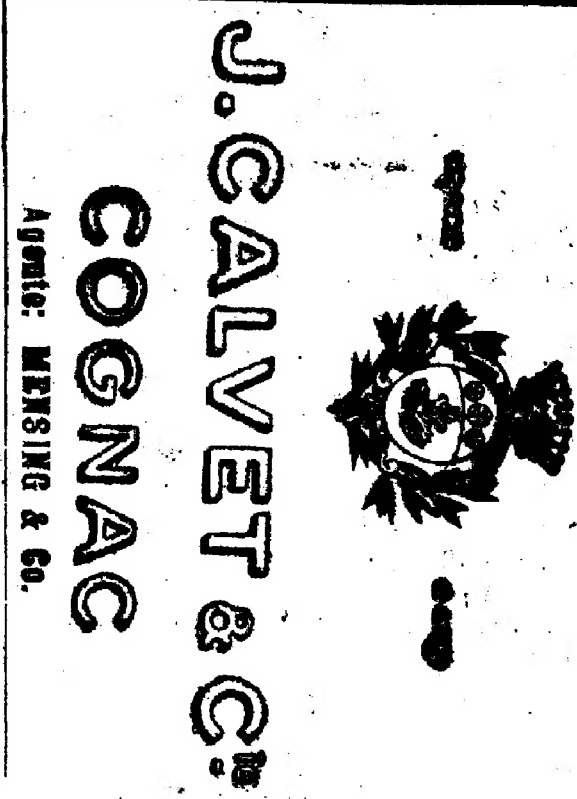
Was het tot nu toe de „Broadway“ te New-York, waar de lichtreclames zulke gigantische afmetingen hebben, zoodat deze zelf een bezienswaardigheid voor vreemdelingen bieden, thans heeft Parijs door op een even kunstzinnige als doeltreffende wijze den Eiffeltoren in dienst der reclame te stellen, de Amerikaansche lichtreclame, zoowel in omvang als in aesthetisch opzicht, verre overtroffen.

De geleidelijke overgang van sterrebeelden en kometen tot letters van enorme afmetingen (21 M. hoogte) is ongetwijfeld een buitengewoon gelukkige oplossing van het zoo moeilijke probleem om kunst en letter-reclame op praktische wijze te vereenigen.

24.000 Philips-lampen worden voor deze lichtreclame gebruikt. Voor de electrische geleidingen waren 34 Kilometer kabel en 56 Kilometer draad noodig.

De technische moeilijkheden, welke men overwinnen moest, waren niet gering, te meer waar het werk voor het grootste gedeelte op duizelingwekkende hoogte geschieden moest. De werklieden, die voor de montage op den spits van den toren zorgden, verdienden dan ook den uurloon van niet minder een 250 Francs.

Daarom viel ook de keuze op de Philips-lampen, die de zekerheid boden, dat geen veelvuldige vervanging noodzakelijk zou worden.

Vertegenwoordigers: Mensing & Co